

NOVĂCEANUL

Publicație lunară independentă

ORAȘUL NOVACI ❖ ANUL VI, NUMĂRUL 61 ❖ Vineri, 27 Iulie 2018 ❖ ISSN 2392 – 6961

ACTUALITATEA NOVĂCEANĂ

Consiliul Local și Primăria Orașului Novaci desfășoară în această perioadă o susținută activitate de implementare a unor proiecte care să ducă la mai buna gospodărire și înfrumusețare a orașului nostru.

După cum ne informa zilele trecute primarul Orașului Novaci, dr. ing. Dumitru Leuștean, au fost demarate ori sunt în stare avansată de aprobare proiecte de mare importanță pentru oraș.

Unul dintre proiecte a fost deja realizat; este vorba de noua clădire a Școlii Gimnaziale Novaci care va fi dată în folosință odată cu deschiderea noului an școlar 2018 – 2019. Între obiectivele de mare importanță pentru oraș se numără proiectul de reabilitare, modernizare și dotare a Casei de Cultură, proiect depus la Compania Națională de Investiții, care ar trebui să fie aprobat cât mai repede.

Se găsește în procedură de licitație construcția unei săli de sport cu o capacitate de 182 locuri în tribune. Sala de sport va fi construită la ieșirea din Novaci, pe Strada Rânca.

În primăvara anului 2019 vor începe lucrările de construcție a unei grădinițe de copii cu program normal. Grădinița va fi amplasată în spatele Gărzii de Intervenție nr.2 Novaci (Pompieri).

Un proiect foarte important este cel de reabilitare a clădirilor Școlilor Gimnaziale Novaci și Pociovaliștea, a grădinițelor nr. 1 și 2 (Novaci, Pociovaliștea) și de modernizare a laboratoarelor de la Liceul Teoretic Novaci. Proiectul se ridică la cca 2,3 milioane euro. Despre eficientizarea termică a Spitalului Novaci am mai scris, ca și despre instalarea unui lift în spital.

Un proiect deosebit este și cel care ar urma să ducă la introducerea transportului în comun în orașul Novaci, proiect în valoare de 5 milioane euro. După cum spunea primarul orașului, dr. ing. Dumitru Leuștean, acest proiect se găsește în perioada de clarificare a problemelor prin Agenția Fondurilor Europene Craiova.

Proiectul prevede achiziționarea a 4 autobuze electrice, amenajarea a 2 stații capăt Novaci-Rânca și a 32 stații intermediare. Tot în această perioadă se fac demersuri pentru obținerea finanțării pentru modernizarea a încă 12 km drum, inclusiv Drumul Oii (Schelă – Sitești).

Joi, 5 iulie a.c., la Spitalul Orășenesc Novaci a avut loc deschiderea oficială a celei de-a treia ediții a Simpozionului medical multidisciplinar „Provocări în practica medicală curentă a unităților sanitare cu paturi” (5-6 iulie 2018), organizat de către Spitalul Orășenesc Novaci în parteneriat cu Colegiul Medicilor din România, Filiala Gorj și Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, Filiala Gorj. Deschiderea oficială a simpozionului a avut loc în prezența mai multor oficialități ale județului Gorj: președintele Colegiului Medicilor Gorj, dr. Ana Băleanu, directorul Direcției de Sănătate Publică Gorj, dr. Marius Boeriu, vicepreședinții Consiliului Județean Gorj, Gheorghe Nichifor și Ninel Muja, primarul orașului Novaci, dr. ing. Dumitru Leuștean.

Lucrările simpozionului au fost deschise de Emil Grigore, managerul Spitalului Orășenesc Novaci, cu o scurtă prezentare a activității Spitalului și de către directorul medical, dr. Camelia Lăcătușu, după care s-a oficiat un Tedeum la sediul unității de către preoți din localitate.

Simpozionul, ale cărui lucrări au continuat la Casa de Cultură Novaci, a cuprins prezentarea unor lucrări medicale pe diferite specialități, cu tematică vastă și de actualitate, având ca scop îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală în unitățile sanitare cu paturi. Au susținut lucrări medici cu renume din centrele universitare Timișoara și Craiova, dar și cadre medicale de la Spitalul Orășenesc Novaci.

*

Vineri, 20 iulie a.c., la Secția Pediatrie a Spitalului Orășenesc Novaci a fost inaugurat un spațiu de joacă pentru micii pacienți care ajung în secția respectivă pentru control și tratament medical. Investiția, în valoare de 5.000 euro, a fost realizată prin proiectul „Generatori de Bine” inițiat de Grupul CEZ România, proiect propus de către Dl. Adrian Pavel, director exploatare și mentenanță, Distribuție Oltenia.

La inaugurarea locului de joacă pentru copiii internați în Secția Pediatrie a spitalului au participat reprezentanți ai CEZ România, conducerea spitalului și primarul orașului Novaci, dr. ing. Dumitru Leuștean.

Amenajarea acestui spațiu de joacă în secția respectivă, secție în care sunt tratați lunar cca 60 de copii, pe lângă posibilitatea micilor pacienți de a petrece în mod plăcut și liniștit timpul cât sunt internați în spital, constituie și un ajutor psihic de îmbunătățire a stării de sănătate a acestora.

*

Conducerea Spitalului Orășenesc Novaci, manager Dl. Emil Grigore, așteaptă o nouă sponsorizare pentru unitatea spitalicească novăceană. Este vorba despre o sponsorizare din partea Rotary Lugoj, care va consta în mobilier pentru saloanele spitalului, saltele, paturi, noptiere, pături și ceraceafuri.

Constantin DĂRVĂREANU

Constantin DĂRVĂREANU:

CENTENARUL MARI UNIRI SAU BUIMĂCIRI NAȚIONALE?!

Cu cât ne apropiem de marele eveniment de la 1 Decembrie 2018, când vom sărbători împlinirea a 100 de ani de la făurirea României Mari, parcă ne pierdem din entuziasmul cu care pășisem în acest an, declarat Centenarul Marii Uniri.

Dincolo de caracterul festiv al unor manifestări dedicate Centenarului Marii Uniri din 1918, nu văd nici o abordare concretă a importanței evenimentului pentru istoria noastră națională. Marii noștri istorici, pe bună dreptate ne îndeamnă să studiem mai bine Istoria României, a României Mari, care nu începe cu 1 Decembrie 1918, ci cu Națiunea unică a geților, dacilor, tracilor, ilirilor, națiune matcă în vatra „Vechii Europe”, națiune ai cărei urmași suntem și noi și sunt și frații noștri din Balcani. O națiune a bunei înțelegeri și a bunei conviețuiri. Noi n-am pornit să cotropim pe nimeni, niciodată! Dar continuu ne-am apărat, fiind nevoiți să ne apărăm munca, valorile, pământul și propria ființă împotriva atâtor migrații și invazii.

Strămoșii noștri reali – geții, dacii, tracii, ilirii ori sub alte denumiri (cum ne numim azi, gorjenii, oltenii, ardelenii, moldovenii, oșenii, bănățenii, dobrogenii etc., etc., cu toții formând o singură națiune), au apărut chiar din prima epocă a istoriei – Străvechimea. N-au venit în vatra lor străveche din altă parte ci au fost aici dintotdeauna, de la „începutul lumii”. Și atunci, nu este normal să vorbim despre adevărata vechime a acestui popor, a acestei națiuni unite care în nici un caz nu poate fi interpretată ca având vârsta de 100 de ani.

A nu cunoaște istoria înseamnă a nu-ți cunoaște părinții și strămoșii, ai tăi și ai neamului tău întreg. Noi, românii, trebuie să cunoaștem istoria adevărată a națiunii noastre, a Națiunii matcă din Spațiul Carpato-Danubiano-Balcanic. Istoricii noștri de astăzi, nu mai sunt obligați să ascundă trecutul. Dimpotrivă, trebuie să regândească și să rescrie istoria adevărată, fără falsificații. Izvoarele arheologice, pământul tracogeto-dac, au conservat suficiente urme ale existenței noastre în Spațiul Carpato-Danubiano-Balcanic, așa încât nu mai este cazul să menținem viziunea

stalinistă asupra națiunii și asupra Statului național, viziune încă promovată de cei care doresc dezintegrarea Țării, de aceste vetre ancestrale de autohtonie și continuitate românească.

Din păcate, cei care nu doresc unitatea acestui neam, profită și de ura și neînțelegerile dintre noi, românii, de dezbinările din interiorul neamului nostru, deosebit de periculoase. Iar cei care nu doresc unitatea noastră nu pot fi considerați români.

Marele nostru poet național Mihai Eminescu, spunea: „Toate figurile acelea fărnice și rele, viclene, fără inteligență, toate acelea, câte ascund o duplicitate în expresie, ceva hibrid, nu încap în cadrul noțiunii român (Timpul, 15 martie 1880).

Conștiința de neam este în strânsă legătură cu faptul de a gândi și simți românește, lucru care ar trebui să stea în atenția tuturor politicienilor, a instituțiilor de învățământ și cultură, a tuturor celor care se ocupă de educația tineretului. Au fost alcătuite tot felul de programe dedicate Centenarului; câte dintre ele sunt respectate? Ori dacă punem sigla Centenarului pe orice, sau facem orice, înseamnă că și facem ceea ce ar trebui?

Același Mare Eminescu, deplângând slăbirea conștiinței de neam, spunea că „am fost meniți să ajungem zilele acestea de ticăloșie, în care țara se înstrăinează pe zi ce merge în gândire și-n avutul ei, și când toți se fălesc de a fi români fără a mai fi” (Mihai Eminescu, Icoane vechi și icoane nouă).

Fără unitate deplină în cuget, simțiri și fapte, nu vom putea rezista valurilor istoriei actuale care ar fi în stare să ne măture în orice moment, cu toate scuturile de la Deveselu și promisiunilor europene sau de dincolo de Ocean.

Scrisoarea Prof. univ. dr. G.D. Iscru, unul dintre cei mai mari istorici ai României, adresată Inginerului Gheorghe Cuțuliga la 18 decembrie 2007, mereu actuală

„Este foarte important că mai sunt prin satele noastre – al Dvs. e oraș, acum! – oameni ca Dvs. La vârsta, experiența și înțelepciunea Dvs. cred că le sunteți de folos oamenilor de aici. Îndemnații să se ridice prin ei înșiși, să prospere, să fie solidari și să se informeze cât pot de mult asupra celor ce se petrec în țară și în lume. Fiindcă și țara și lumea se află într-un moment de mare cumpănă. Dacă nu-și vor încorda eforturile, și țara și lumea, să revină la normal, va fi rău. Oamenii locului să muncească pentru ei, să-și ajute semenii la nivelul orașului, al județului și să se informeze să sjungă în cunoștință de cauză, pentru a ști cum să se comporte. Unirea, unitatea vor fi la mare preț pentru noi toți.

Învățați-i pe oameni să prețuiască jertfa lui Tudor și curajul lui Avram Iancu, să poată da și ei, într-un viitor, Tudori și Jieni, dar nu martiri, ci eroi care să trăiască, să conducă!”

Ion Perpelea:

Balada Novaciului

Frunzuliță de cicoare
Pe vale, pe vale,
Pe Gilort, la vale,
Tot fugeau pe cale
Patru voinici călare.
Unul a fost Novac
Pe-un cal porumbac.
Altul a fost Gheban
Pe un cal bălan.
Unul a fost Heriș
Pe un cal mai închis,
Altul a fost Bălan
Pe un cal năzdrăvan.
Caii necheza, că nu mai putea,
Voinicii îndemna
Și se tot grăbea
Că mii urmărea
Hoarda păgânească
Urgia turcească.

Voinicii fugea
Și mi s-ascundea
Unde-s codrii deși
Printre brazi și fagi
În plai, la Novaci.
Turcii mi-i căta
Dar nu mi-i găsea,
Voinicii scăpa
Ș-aici rămânea,
Soții ș-aducea,
Case că-și făcea,
Și-o bisericuță
Mândră și draguță
Sus la Dumbrăviță
Să rămână-n veac
Urma lui Novac.
În veac să rămână,
Datina creștină.

Un nume de luat în seamă

LAVINIA STAMATOIU

Scrisoare

Îți voi trimite o scrisoare
„Destinatar Necunoscut”,
Te voi alege l-a-ntâmplare,
Poate că nici nu te-ai născut.
Te voi împovăra cu multe
Fără să știi, fără să vrei,
Spunându-ți totul de la capăt
Ca deznădejdea să mi-o iei.

Ai s-auzi vrute și nevrute
Destinatar Necunoscut.
Tu nu ai însă nici o vină,
Poate că nici nu te-am cunoscut.

Te mai aștept

Tu veneai în prag de seară
Ca o Lună disperată
Repetându-mi la ureche
Asta-i noaptea noastră toată.

Și-alte nopți au fost de-atuncea
Multe poate, le-ai uitat,
În tufișul de la lacuri
Am rămas însingurat.

Tot te mai aștept, nebuno,
Știu în sine-mi c-o să vii
Și-ai să-mi plângi atunci pe umăr
Recitându-mi poezii.

Dragoste

Am construit într-un copac
O cămăruță destinată ție
Cu scară lungă din cerdac
Să ducă până-n veșnicie.

Pe-un pat de paie am pus flori
Să te-mbăiezi în ele
Să simți mireasma lor în nări
Și să privești la stele.

Pân-atunci, când vei veni,
O să mai construiesc o masă
Să poți servi, din farfurii,
A noastră dragoste frumoasă.

Mitare

Mi-a fost luat
Când nu mă săturasem
De fericire.
Acum mi-a fost înapoiat
Când uitasem de iubire.
Este aici
Îl am
Dar habar n-am
Ce mai pot face
Cu el.
Îl voi transforma
Într-un porumbel
Și-l voi părăsi

Undeva sus
Către Apus
Să poată zbura
Fără oprire
Depart, departe de
Uitarea mea.

Adio, ochi albaștri

M-am afundat în ochii tăi
Ca marea și ca cerul de albaștri
Dar n-am găsit nimic în ei
Erau prea goi, prea reci și prea sihaștri.

Am încercat să-ți scuz nelegiuirea
Sperând că voi înțelege într-o zi.
Eu căutam în ei iubirea
Pe care tu, nu poți a-mi oferi.

Rugă

Lasă-mi primăvară, cerul
Însetat de curcubeu,
Pe lumina cald-a Lunii
Să mă pot plimba și eu.

Lasă-mi dimineată, noaptea
Să mai pot puțin visa
Și-ți promit că poate, mâine,
În tablou te voi picta.

Neputință

Poieni trecătoare, acide, visătoare
Într-un Cosmos imaginar, în care,
Eu alerg desculță după fluturi,
Iar tu îi prinzi stând pe loc
Fără nici o mișcare.

Râuri zgomotoase, albe,
tremurânde
Într-un Cosmos imaginar, în care,
Eu vâslesc înaintea cascadei
orbitoare,
Iar tu aștepti cu brațele deschise
Fără nici o mișcare.

Gânduri și vise în nopți fără soare
Într-un Cosmos imaginar, în care,
Eu plâng neubită de tine,
arzătoare,
Iar tu dormi dus lângă mine
Fără nici o mișcare.

Țeamnă

Pasărea gândului meu
Aleargă către zări nebănuite
Și ia cu ea, în zborul său,
Vârtej de frunze vestejite.

Și plouă neîncetat de ieri
Cu lacrimi de fecioară
Peste pământul însetat
Și ars de-atâta vară.

Educația...și Lecția de viață

Ideea de naționalitate prefătează Actul istoric al înfăptuirii Marii Uniri!

În Anul Centenarului Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, un recurs necesar la tezaurul istoriei noastre milenare, ne demonstrează cu prisosință faptul că Ideea de naționalitate prefătează Actul istoric al înfăptuirii Marii Uniri, iar după Revoluția de la 1848, în țările române lupta pentru realizarea aspirațiilor naționale capătă forme tot mai complexe și tinde să se structureze pe noi dimensiuni ce se amplifică în conținutul mijloacelor și al metodelor politice utilizate.

«Noi vrem să ne unim cu Țara»

Cei mai remarcabili revoluționari români aflați în emigrație, toți, într-un glas plin de simțire, preconizau o revoluție viitoare, coordonată, a tuturor popoarelor asuprite din zona bazinului dunărean. La o astfel de confederație a «națiilor asuprite» gândise adesea Bălcescu, dar un asemenea proiect politic întâmpina opoziția puterilor europene din «Sfânta Alianță», cea atât de mult controversată și comentată. Ca urmare, o serie de emigranți români, cum au fost: Nicolae Bălcescu, C.A.Rosetti, Ion și Dumitru Brătianu, Ion Ghica, A.G.Golescu și alții, au desfășurat o vie activitate de susținere a cauzei românești, pe lângă o serie de personalități politice progresiste din țările Europei Apusene, militând pentru ideea unității naționale. Astfel, fruntașii revoluției din Transilvania au înțeles că împlinirea idealului unirii se leagă de Moldova și Țara Românească, iar acest deziderat s-a conturat și mai clar prin glasul românilor adunați pe Câmpia Libertății, care strigau hotărât: «Noi vrem să ne unim cu Țara!» Revoluția pașoptistă a dezvoltat și a nuanțat conștiința națională a poporului român, a consolidat ideologia națională, care înlocuia noțiunea de «moșie» cu aceea de patrie, ideea de dominație cu aceea de libertate, termenul de «partidă boierească» prin conceptul de «partidă națională», iar toate acestea se impun pe scena vieții politice, odată cu germeii capitalismului autohton. Merită să amintim, cu acest prilej, că grupul revoluționarilor democrați în frunte cu Bălcescu a militat în paginile unor publicații ca: «România viitoare», Paris, 1850, «Republica Română» sau «Junimea română», pentru deviza: dreptate-frăție-unitate, deci, pentru ideea unității naționale, aceasta fiind, așa cum susține Bălcescu, cauza revoluției viitoare. În paginile foii «Republica Română», care va apărea la Bruxelles, începând din 1852, sub îngrijirea lui C.A.Rosetti, este susținută ideea unirii politice a Principatelor și chiar a tuturor provinciilor istorice locuite de români. Incontestabil, urmărind realizarea idealului național, formulat în atâtea rânduri de generația pașoptistă, românii foloseau mijloacele cele mai adecvate și făceau totul pentru a beneficia de momentul cel mai favorabil înfăptuirii unirii.

Astăzi, poate suntem în ajunul când cauza română este menită a giuca o mare rolă politică

Să ne oprim puțin asupra faptului

că marele patriot și democrat-revoluționar, Nicolae Bălcescu, pornind de la analiza principiului naționalității și de la necesitatea legitimării acestui principiu, care nu contrazice nicidecum ideea actuală de integrare europeană, ci o completează, putem spune că Bălcescu ajunge la fundamentarea principiilor care trebuie să stea la baza relațiilor dintre națiuni libere și suverane. La vremea sa, pe baza unui studiu temeinic al documentelor de arhivă, marele gânditor considera că dreptatea popoarelor este conținută în problema strictă a naționalității, deoarece «astăzi, poate suntem în ajunul când cauza română este menită a giuca o mare rolă politică, a sluji de pretext unui înfricoșat război universal, care va hotărî viața și libertatea lumii» (N.Bălcescu, Opere, vol.IV, «Corespondența», pag.136), , ideea de naționalitate însemnând, astfel, «principiul care pune în mișcare» națiunile, autorul dovedind prin aceasta o intuiție deosebită a evenimentelor care s-a desfășurat în viața națiunii române în decursul celei de-a doua jumătăți a sec. al XIX-lea și pe întreaga perioadă a secolului al XX-lea. Pentru Bălcescu, apărarea naționalității și păstrarea ei, constituie cea dintâi cauză a oricărui popor, deoarece cauza păstrării naționalității este mai presus de libertate, ca o legitimitate a popoarelor! Cu un accent de mândrie racineană, care se revelează prin imaginea ce oscilează mereu între sentiment și datorie, Bălcescu ne amintește că «poporul român și-a păstrat totdeauna dreptul său de suveran» (N.Bălcescu, Scrieri alese, pag.92), iar «a crea o nație, o nație de frați, de cetățeni liberi, aceasta este, români, sfânta și marea faptă ce Dumnezeu ne-a încredințat» (Idem, pag.114), ceea ce confirmă spiritul său de observație, ca fiind al unui analist care surprinde în cunoștință de cauză, tocmai acele elemente care constituie factorii de omogenitate în structura unei națiuni. Întreaga etapă istorică și politică în care se desăvârșește formarea statului național unitar român cunoaște o amplificare și o dezvoltare a conținutului conceptului de națiune, astfel încât ea capătă o accepțiune mult mai largă decât cea care poate fi cuprinsă în termenul de «partidă națională» și pe care o întâlnim în scrierile lui Bălcescu la jumătatea sec. al XIX-lea. Pe măsura dezvoltării conștiinței naționale a poporului român, națiunea tinde să se dezvolte independent, cu o formă de organizare proprie, pentru a deveni apoi stat național, ceea ce întărește afirmația marelui istoric, Nicolae Iorga, atunci când spune: «Nu națiunea noastră a fost creată de un stat, ci statul nostru a fost creat de o națiune», la festivitatea prilejuită de împlinirea a 4 ani de la Marea Unire de la 1 Decembrie 1918, ceea ce constituie un lucru absolut senzațional, dacă ne gândim că în țările dezvoltate ale Europei Occidentale, lucrurile s-au întâmplat invers, adică, mai întâi s-au afirmat ca forme de organizare statală, uneori chiar fărămișate în «stătulețe», așa cum a fost cazul

Germaniei și Italiei, ca după aceea să se constituie și să se afirme ca națiuni puternice de sine stătătoare! Este interesant să amintim că pentru Constantin Dobrogeanu-Gherea și pentru o serie de reprezentanți ai curentului socialist de la sfârșitul sec. al XIX-lea și primele două decenii ale sec. al XX-lea, «într-un anumit înțeles și socialismul cel mai internaționalist procedează pe căi naționale, întrucât oricare partid socialist e organizat în mod național, înainte de a fi în mod internațional. Acțiunea noastră e în mod fățiș limitată, până la un oarecare punct, prin frontierele etnografice sau politice. Acțiunea noastră, a socialiștilor români, de pildă, e mărginită la granițele statului român sau în cazul cel mai favorabil la granițele limbii române. Cât despre unitatea națională, care e obiectul tuturor visurilor naționaliste, e de asemeni admisă de noi, câtă vreme se înțelege sub acest termen, dreptul fiecărui popor de a dispune de soarta lui. Egalitatea drepturilor e un principiu care, nu numai că nu a fost tăgăduit de vreun socialist, dar dimpotrivă, socialiștii sunt singurii care îl aplică cu consecvență și logică. Astfel, pe când naționaliștii tuturor țărilor admit acest drept în ceea ce privește propria lor națiune, ei îl refuză cu o nerușinare scandalosă celorlalte elemente etnice», tocmai pentru a confirma faptul că naționalitatea apare ca «o legitimitate» a poporului român și ca un fundament al existenței noastre ca națiune! Să amintim că întreaga perioadă istorică de modernizare a României, începând cu primele decenii ale sec. al XIX-lea și până la Marea Unire, confirmă faptul că apariția națiunii române, ca formă distinctă de comunitate umană, dezvoltarea unei vieți naționale tumultuoase și plină de evenimente memorabile, trebuie privite ca procese necesare, ca un «brend» al evoluției social-politice și culturale.

Poporul își pune în lucrare puterea prin slujbașii aleși de dânsul

Pe același fond, am putea spune, unii autori contemporani, cum ar fi Robert Dahl și Edward Tufte, accentuează faptul că există o relație între mărimea unei națiuni și înclinația indivizilor de a se organiza în grupuri, între capacitatea minorităților de a-și apăra drepturile lor, pe fondul invocării libertăților individuale, și eficiența politicilor statale, tocmai pentru a pune în evidență o serie de elemente istorice și culturale de continuitate! Să nu eludăm faptul că în urmă cu mai bine de un veac și jumătate, Bălcescu vorbește despre un principiu politic bazat pe respectul, recunoașterea, egalitatea și solidaritatea naționalităților, iar «singurul suveran sau stăpân e nația întreagă, adică poporul, și poporul își pune în lucrare puterea prin slujbașii aleși de dânsul» (Idem, pag.101), prin instrumente democratice, am considera noi astăzi, deoarece diversitatea eterogenă sau chiar lipsa unor criterii evaluative, pot face ca alegerea unui principiu politic drept un ideal de viață, să fie extrem de dificilă, fiind imposibilă integrarea

teoretică a cunoașterii acumulate din perspectiva sociologiei națiunii române, cu evaluarea selectivă a cunoștințelor care se dovedesc perimate pe măsura trecerii timpului. Libertatea și suveranitatea națională completează și întăresc ideea unității naționale, deoarece pentru Bălcescu, «la sentimentul de amor corespunde principiul suveranității naționale: căci, cei ce-și iubesc patria, nu vor să o vadă nici într-un chip supusă», ceea ce reprezintă un mare adevăr istoric și psiho-sociologic. În final, să reținem că ideea de naționalitate va cunoaște o evoluție semnificativă pe parcursul celor zece ani care au trecut de la înfrângerea revoluției pașoptiste, până la înfăptuirea Unirii Principatelor. Putem spune că unirea și cucerirea Independenței de stat a României sunt evenimentele cruciale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, care au deschis calea afirmării ideii de naționalitate, ceea ce confirmă pe deplin aprecierea unanimă, că acest secol se va numi în istorie, pe drept cuvânt «secolul naționalităților», dar, ceea ce se dovedește interesant și merită subliniat este faptul că de-a lungul întregului proces de formare a statului național unitar român, conceptele de națiune și de naționalitate, își vor păstra un înțeles apropiat, dar niciodată identic, pentru că atunci când este vorba de naționalitate, ideea unității se impune ca un sentiment viu, care apropie, care coagulează conștiințele, iar când se vorbește despre națiune, se face referire directă la comunitatea de conștiință națională, ca o forță care îndeamnă la solidaritate sub steagul unei entități statale numită România!

Profesor, Vasile GOGONEA

Ion Florea:

AȘCHIE DE DOR

**Cumpeni, una câte una
Se coboară în fântâni
Să adune-n ciuturi Luna
Risipită-n adâncimi.**

**Vântu-și zice prin gutui
Simfoniile alege,
Munții dorm de cânt sătui
Cu căciuli de cețuri negre.**

**Doar la stână un păstor
În caval mai cearcă-un cântec
Ciuta-și mângâie cu dor
Puiul sprinten peste pântec.**

**Cât aș vrea să fiu și eu
Pe Parâng un brad stingher
Cu tulpina-nfiptă-n Jiu
Și proptit cu vârful-n Cer.**

**Peste Țara mea Română
Mi-aș roti fălos privirea
Cu drapelul păcii-n mână
Și la braț cu nemurirea.**

Prof. univ. dr. N. VINȚANU:

NEDEILE de altădată

Tradiția sărbătorilor de peste vară în civilizația pastorală se pierde în negura veacurilor. Între acestea, Nedeile aveau un rol deosebit, mai ales prin importanța economică, funcția socială și fastul acestora. Documentele străvechi vorbesc despre Nedeia de la Poiana Muierii, aflată undeva dincolo de Lotru, la mică distanță, la borna de frontieră dintre Ardeal și Țara Românească. Aici, multe sute de ani avea loc întâlnirea dintre locuitorii de dincoace și dincolo de munți la Sf. Ilie sau Sf. Maria Mare. La sărbătoarea Nedeii se tocmeau produsele oilor, se cumpărau și se vindeau oi, vaci, porci, cai, măgari sau produsele stânei – brânză, urdă, caș, pastramă, piei argășite, cheag pentru fabricarea brânzeturilor etc. Tot aici negustorii aduceau furci de tors frumos lucrate, fluiere, hamuri pentru cai, pălării și chimire pentru ciobani, bricege și cuțite unguenești, putini și șteanduri pentru brânză. Într-un cuvânt, la Nedeie găseai mai toate bunurile necesare din civilizația montană.

Un rol important îl avea sărbătoarea aceasta a ciobanilor și a celorlalți locuitori de dincoace și dincolo de munți în întemeierea viitoarelor căsătorii. Prilejul cunoașterii era oferit de Hora Mare, cum se spunea atunci, care avea ritmuri mai lente. Funcționa aici, am spune, principiul văzut-plăcut. Discuțiile tete a tete între băiat și fată erau facilitate de celebrele Învârtita în doi sau Mărunta, care predominau între celelalte tipuri de dansuri. Atunci se înfiripa acel fior al dragostei puternice și se verifica trăinicia emoțiilor, devenite destul de repede sentimente, care adesea durau toată viața.

Nedeia de la Poiana Muierii a avut multă vreme o puternică concurență din partea celei de la Vârful Nedeia, cel mai înalt vârf din Munții Căpățanii (2130 m). Aflat la confluența Gorjului cu Vâlcea, Mărginimea Sibiului și Alba, Nedeia organizată aici era renumită prin bogăția produselor oferite spre vânzare, dar și prin poziția geografică deosebită. După cum îi spune și numele, aici probabil că de pe vremea dacilor se întâlneau locuitorii din nordul și sudul Carpaților Meridionali. Un argument în acest sens ar fi că dacii sărbătoreau momentele cele mai importante din viața comunităților la înălțimi, care erau considerate drept lăcașe ale zeităților. De altfel, până cam cu 150 de ani în urmă deschiderea sărbătorii Nedeii era făcută de fețe bisericești care mulțumeau divinității pentru grija pe care o poartă oamenilor din aceste locuri și se rugau să-i ajute să biruiască toate necazurile.

Sărbătoarea Nedeii din vârful cu același nume s-a mutat treptat, după cum arată documentele istorice, la Polovragi, unde funcționa mai demult un târg de vară. Așa a ajuns Nedeia de la Polovragi să devină un eveniment de importanță deosebită în Oltenia de Sub Munte. Astăzi însă, Nedeia de la Polovragi, ca de altfel toate sărbătorile noastre tradiționale, a căpătat caracter de bazar occidental-oriental, unde predomină produsele „second-hand” ale boierilor din Vest. Sub ofensiva generalizată a capitalismului mioritic mai toate funcțiile sărbătorii Nedeii au fost răsturnate. Astfel, cea socială a fost diminuată drastic de noile mijloace de comunicare, încât nici nu mai știi ce este adevărat și ce nu; cea matrimonială, adică prilejul de a cunoaște pe aleasa inimii, aproape a sucombat. Acum avem Facebook, unde este suficient să-ți pui poza „în piuneze”, să înșiri câteva minciuni amestecate cu adevăruri despre tine și ești imediat asaltat de sute și sute de „frumoase zâne” ieșite direct de la nu știu ce coafor sau salon de înfrumusețare.

În ceea ce privește vânzarea produselor stânei, așa cum am văzut că se întâmplă la Nedeia de la Polovragi sau la cea de la Poiana Muierii reînființată după aproape 7 decenii, aceasta se desfășoară cam așa: aduci în târg marfa, strigi cât te țin plămâni „hai la brânză de vânzare” și vin samsarii, care cu degetul pe care strălucește un ghiul gros de aur, indică bucata de brânză din care vrea să guste. Nici nu atinge bine cu limba produsul făcut cu atâta trudă și începe să strămbe din nas – ba că miroase a cioban, ba că este prea sărată, ba că de ce are „găurele” etc. După aceea, așa ca să facă producătorului un hatâr, îi spune printre dinții îngălbeniți probabil de Kent, că ar vrea și el vreo tonă de brânză la preț de 8-9 lei/kg. Producătorul protestează spunând că prețul este o bătaie de joc la adresa muncii lui. Atunci samsarul, după ce râde și își arată tot aurul din gură, mai dă un leu la kil, așa, de la el.

Putini stânași am văzut că refuză să discute despre vânzarea brânzei de oi la acest preț; mulți se resemnează însă și cad la învoială cu samsarul. După ce se „bate palma”, negustorul de brânză se întoarce către slugile aflate în spatele lui și întreabă dacă acestea au înregistrat convorbirea prin care s-a căzut la învoiala vânzării-cumpărării. Negustorul deschide apoi tașca doldora de bani și numără producătorului de brânză câteva bancnote din acelea cu capul lui Bлага și poruncește autoritar că spre seară vine să ridice marfa. Așa

funcție economică a Nedeii mai merge! Vinzi ieftin și îmbogățești dintr-un condei pe noii capitaliști, că deh, la timpuri noi, oameni noi și deci sărbători noi. Astfel, Nedeia, din sărbătoarea bucuriei, a tinereții, a întâlnirii cu prietenii, unde aflau cum le merge, ce au mai făcut, ce aveau de gând să facă, s-a transformat pentru mulți într-o zi neagră, pentru că munca lor atât de grea, de cioban sau văcar, se duce pe apa sâmbetei, de fapt în pungile și așa doldora ale noilor fanarioți.

Desigur, Nedeile de azi au încă destule momente care vin din vechime. Mă refer aici la abundența de produse artisanale pe care le-am văzut: cusături naționale, chimire, pălării, fluiere, coase, gresii de piatră sau clopote pentru oi și vaci. Nu am văzut mai deloc produse din lemn: putini, șteanduri, ciubere, troci sau scaune făcute de rudari. Despre furci de tors, fuse, vârtelnițe sau răsucitori, nici poveste! Ele zac aruncate undeva în lada cu lucruri vechi ale istoriei, unde vor veni peste puțin timp și putinile sau trocile din lemn, locul lor fiind luate de produsele din plastic. Degeaba spun savanții că plasticul este dăunător sănătății și mediului, negoțul, profitul cât mai mare se străduiesc din răspuțeri să dărâme „ustensilele” de la stână sau din bucătărie, vechi de mii de ani.

Văzând astfel de întâmplări, de scene sau fapte, auzind tot mai des despre ele, mă întreb mereu încotro mergem. Urmând tradiția strămoșilor știam bine mersul vremurilor. Aveam acolo acel tezaur la care puteam apela ori de câte ori era nevoie. Azi, lumea, lucrurile, sărbătorile, conținutul și calitatea trăirilor, al sentimentelor, al gândirii multor oameni s-a schimbat. S-a intrat în hora distrugerilor, al schimbărilor cu orice preț a tot ceea ce a fost, a tot ceea ce vine din vechime. Dacă te retragi puțin din iureșul acesta al cotidianului impus de noua civilizație orientată zgomotos spre Vest, constai că sensul mersului lumii nu se prea știe și că nu se prea poate estima unde se va ajunge. Ceea ce se știe sigur este că se luptă din greu pentru distrugerea economiei care a fost, a sentimentelor, a gândirii și comportamentului uman care conținea valorile noastre ancestrale. Ce se pune în loc? Comedii! Cât mai mult spectacol mediatic, circ – adesea fără pâine, în spatele cărora câțiva se îmbogățesc și răd de incapacitatea noastră de a face ca rațiunea să conducă lumea. Dar vom mai vedea....

Cristian GRECOIU:

JUDETUL GORJ ÎN ANUL 1899

Biblioteca Serviciului Județean Gorj al Arhivelor Naționale păstrează „Rapoartele anuale ale Prefecturilor de Județe asupra stării generale, financiare, economice și administrative a fiecărui județ”, care reprezintă o oglindă fidelă a fiecărui județ, la trecerea de la un secol la altul și un izvor prețios pentru orice istoric. Iată un asemenea Raport al Prefecturii Județului Gorj din anul 1899:

„...Serviciul poștal în județ se face prin factori rurali, cu curse zilnice între reședința județului și reședințele de plăși și de trei ori pe săptămână între reședințele de plăși și celelalte comune rurale. tot pentru serviciul de corespondență și pentru transportul de călători funcționează diligențe, înființate anul trecut, subvenționate de stat, care fac curse zilnice între Târgu Jiu și gara Petroșani după linia căilor ferate austro-ungare. Serviciul telegrafic are patru oficii stabilite în reședințele de plăși și unul în orașul de reședință.

Supun din nou cunoștinței d-voastre parte din neajunsurile de care suferă administrațiunea din localitate. Prin reforma ce s-a operat în 1896 în legea

asupra organizării autorităților administrative exterioare, numărul plășilor din acest județ s-a redus de la 10 la 4 plăși, formându-se astfel circumscripțiuni administrative de câte 48-49 de comune cum sunt plășile Novaci-Amaradia și Ocol-Vulcan și îndatorându-se un subprefect să-și întindă acțiunea sa administrativă și de control asupra autorităților comunale într-un număr considerabil de comune, risipite pe raze de câte 60-70 de kilometri. Trebuie să recunoaștem că asemenea însărcinare e greu de îndeplinit.

Subprefectul e solicitat de procuror ca ofițer auxiliar de poliție judiciară li ca atare însărcinat cu constatarea crimelor și delictelor, de justiție e solicitat pentru inventarierea averilor succesoriale de mică importanță în care este delegat a instrumenta personal, de autoritățile militare e solicitat în recenzări și recrutări, de autoritățile serviciilor sanitare în toate comunele de constatarea ivirii epidemiilor și a epizotiilor, de diferite ministere în diferite comisii și în toate acestea figurația sa personală e cerută de lege, care-i mai pretinde încă, ca o dată cel

puțin pe lună să inspecteze fiecare din cele 48-49 de comune din care este formată circumscripțiunea sa administrativă.

Din lucrările prefecturii și din inspecțiunile ce am făcut mai în toate comunele din județ, m-am putut încredința că toate aceste însărcinări se îndeplinesc, dar se îndeplinesc în așa chip încât putem zice că avem numai formele exterioare ale administrațiunii. Căci pentru a deveni efectivă acțiunea slabilor agenți administrativi ce avem în comună, este trebuință de o asistență stăruitoare și de control permanent al agenților administrațiunii superioare din județ și acest lucru nu-l putem da în chip îndestulător cu numărul restrâns al personalului administrativ de aici.

Autoritatea comunală, în actuala sa formațiune e cu desăvârșire neputincioasă a face față trebuințelor administrative dintr-o comună cu un buget care se soldează la cele mai multe comune cu 7-800 de lei pe an, nu se pot satisface toate trebuințele unei comune și cu salarii ce nu trec de 150-200 lei pe an nu putem avea primari și notari cu pricepere deosebită, pe care să-i putem dispensa de asistența

stăruitoare a subprefectului. Din pricina acestor neajunsuri legile și regulamentele de administrațiune publică se aplică mai adeseori greșit și incomplet, iar scopul lor de a îmbunătăți traiul populației din punct de vedere al igienei și salubrității publice și de a menține ordinea, liniștea și paza avutului cetățenilor nu se atinge pe deplin, sau când se atinge uneori, aceasta se datorează mai degrabă blândeții și unei firi sociabile înnăscute a neamului nostru, decât s-ar datora acțiunii agenților administrativi.

Ar fi timpul să se caute mijloacele de îndreptare sau într-o reformă radicală a administrațiunii comunale, ceea ce ar permite desființarea totală a actualelor subdiviziuni administrative de județ, sau într-o reformă a acestei administrațiunii de județ, făcându-i putincioasă îndeplinirea multiplelor sale atribuțiuni.

Acestea fiind constatările ce am putut face asupra stării generale a județului, le supun cu respect înaltei d-voastre aprecieri. Binevoii, vă rog, d-le ministru, a primi asigurarea profundului meu respect.”

Sfântă Liturghie Arhierescă la Hramul Mănăstirii «Icoana», Comuna Crasna, Gorj

În Duminica a 4-a după Rusalii, în ziua când se sărbătorește Hramul «Nașterea Sf. Prooroc Ioan Botezătorul» (Sânzienele sau Drăgaica), Mănăstirea «Icoana» din Comuna Crasna, Județul Gorj, a îmbrăcat haine de aleasă prăznuire, Sfânta Liturghie fiind oficiată în altarul de vară al mănăstirii de către Înaltpreasfințitul Părinte dr. Irineu, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei, împreună cu un sobor ales de călugări, preoți și diaconi prezenți la marele hram al sfântului lăcaș monahal, sobor din care au făcut parte: Preacucernicul Părinte Protopop, Ioan Popescu, de la Protoieria sect. 2 București, Preacucernicul Părinte Protopop, Iulian Mărgineanu, Protoieria Tg. Cărbunești, Preacucernicul Părinte Arhimandrit, Ioachim Părvulescu, Starețul Mănăstirii Lainici, Preacucernicul Părinte, ieromonah Irodion, Starețul Mănăstirii Vișina, Preacucernicul Părinte Nifon Aftanache, Stareț protos. Mănăstirea Crasna, Maica Stareță Marina Gligor, Stavrofora, Mănăstirea «Sfânta Treime», Strâmba-Jiu, Maica Stareță Teodora Ilie Monahia, Mănăstirea «Icoana», Maica Stareță Pahomia Monahia, Mănăstirea Dealu Mare, Maica Stareță Spiridona Monahia, Mănăstirea Polovragi și Maica Stareță Fevronia Monahia, Mănăstirea Tg. Logrești. Răspunsurile la strană au fost date de către grupul psaltic al Catedralei Mitropolitane «Sfântul Mare Muc. Dimitrie» din Craiova, condus de către prof. Victor Șapcă. Cu acest prilej, diaconul Andrei a fost hirotonit preot în Parohia Seaca, Dolj, iar ipodiaconul Constantin a fost hirotonit diacon. La sfârșitul slujbei a fost oficiat parastasul de pomenire pentru slujitorii și miluitorii sfintei mănăstiri.

«Cea mai frumoasă floare care crește pe fața pământului, Sfânta Liturghie»

La finalul slujbei euharistice, Preacucernicul Părinte Protopop, Iulian Mărgineanu, Protoieria Tg. Cărbunești a arătat că «Este o slujire bună în acest ținut de munte, pentru că oamenii s-au apropiat și se apropie mai mult de sfânta biserică. Să-I mulțumim Lui Dumnezeu pentru viața duhovnicească de zi cu zi, îi mulțumim Părintelui Protoieru Ioan Popescu, pentru stăruința pe care a avut-o de a așeza loc de închinăciune pe pământul casei părintești»,

Prof. univ. dr. N. VINȚANU:

Luna iulie este pe la noi, pe aici, lună de vârf în pregătirea și conservarea hranei pentru iernarea vitelor. Transhumanța oilor a rezolvat sute și sute de ani iernarea în zonele mai calde, unde furajele se găseau mai ieftin și mai ușor. Capitalismul mioritic, cu acel faimos „restitutio in integrum”, dimpreună cu mașinismul, cu dominanța stăpânilor șoselelor, au dus la dispariția aproape completă a transhumanței. În schimb s-a dezvoltat aici-colea vâcărul. După cum se știe însă, o vacă are nevoie cam de 7 tone de fân pentru iarnă și o primăvară adesea

pentru ca la rândul Preacucerniciei sale, Părintele Protopop, Ioan Popescu să spună cu vădită emoție: «Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit, dr. Irineu, mi-am adus aminte, astăzi, de un cuvânt al Părintelui Ilie Cleopa, care ne-a primit să ne spună cuvânt de folos, într-o poiană cu fâneță și cu flori, când ne-a spus: «Uitați-vă la florile acestea, care sunt lăsate de Dumnezeu ca să împodobească pământul, ca să bucure oamenii! Dar, să știți că și noi, oamenii, suntem lăsați de Dumnezeu, ca și florile, să împodobim pământul și să-i bucurăm pe semenii noștri!». Acest cuvânt al Părintelui Cleopa, mi l-am amintit, astăzi, pentru că am văzut împlinindu-se acest cuvânt! Florile care ne înconjoară, împreună cu sânzienele, împodobesc pământul și ne bucură pe noi, dar, și oamenii care ostenesc aici, împodobesc acest pământ și ne bucură pe noi! Această sfântă biserică este cea mai frumoasă «sânziână», care a crescut în acest loc plin de flori de câmp. Cum cuvântul «sânziână» este alcătuit din două cuvinte: «sân» = sfânt, și «zian», care, după unii părinți, ar veni de la Jiu, Iancu Jianu și alți Jieni, deci, azi e chiar sfânta de lângă Jiu, pentru că această biserică «vorbește» și bucură oamenii, prin strădania Maicii Starețe și a obștii de maici ostenoare! Toți cei care au venit aici, astăzi, au primit bucurie, au fost împodobiți în această «haină liturgică», atât de armonioasă, dovada atenției pe care o acordă Arhiepiscopul voastră, Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit, Irineu, frumosului și armoniei, dovadă a oamenilor care împodobesc pământul și îi bucură pe semenii lor, pentru că ne-ați bucurat, astăzi, cu cea mai frumoasă floare care crește pe fața pământului, Sfânta Liturghie, care este plinătatea vieții!»

«Cuvântului Lui Dumnezeu este ca «sămânța» care se aruncă în «ogorul» sufletului nostru»

În cuvântul de aleasă învățătură duhovnicească, Mitropolitul Olteniei a pornit de la premisa că Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul, un sfânt important pentru viața noastră și pentru învățătura cu care noi trebuie să trăim și să ne desăvârșim, împlinește Cuvântul Evangheliei. Prin acest Cuvânt, noi îl avem pe Mântuitorul Hristos, în sufletele și în inimile noastre, pentru că Dumnezeu ne vorbește de fiecare dată și ne arată, ce trebuie să facem ca să dobândim viața veșnică, iar, ca să dobândim Împărăția cerului, avem nevoie de învățături, avem nevoie de sfaturi, avem nevoie de poruncile Lui Dumnezeu, care laolaltă formează «cărarea de lumină» ce duce spre sfințenie, deoarece: «Cuvântului Lui Dumnezeu și împlinirea Lui, adică, împrărierea Lui în sufletul nostru și în viața noastră. este ca «sămânța» care se aruncă în «ogorul» sufletului nostru, iar de aici, ne străduim să crească și să odrăslească, iar viața noastră să fie pătrunsă de această lumină dumnezeiască!

Noi, cu cât suntem mai aproape de Dumnezeu, cu cât medităm mai mult la cuvintele Sale, cu atât înțelegem care este scopul vieții noastre pe pământ și ce trebuie să facem ca să ne apropiem și să stăm de vorbă mai mult cu Dumnezeu! Însăși porunca divină este un Cuvânt al Lui Dumnezeu, Cuvântul care ne atrage în dialog cu Dumnezeu, să stăm de vorbă cu El. Nu este o poruncă ce are în față oameni temători, ci, porunca Lui Dumnezeu este Cuvântul Său care permanent ne cheamă ca să stăm de vorbă cu Creatorul nostru» a menționat Mitropolitul Olteniei.

«Boala este o lipsă a Harului Lui Dumnezeu în viața omului, o lipsă provocată de cel rău»

În continuare, Chiriarhul bisericilor din Oltenia s-a referit pe larg la Pericopa Evanghelică privitoare la «Vindecarea slugii sutașului» din Capernaum, arătând că dintr-o simțire naturală, sutașul crede în puterea Lui Dumnezeu, pentru că suntem făcuți după chipul Lui Dumnezeu, avem în interiorul nostru acea judecată care ne învață ce este bine, să ne îndepărtăm de ceea ce este rău! Există o conștiință naturală, un dar ceresc pe care Dumnezeu l-a sădit în sufletul nostru. Prin acest dar, toți oamenii au rațiune, sentiment și voință, au judecată, au inteligență! «Și sutașul avea o grijă care izvora în conștiința lui naturală! Poate o conștiință neiluminată de Harul Lui Dumnezeu, pentru că nouă, cei botezați în numele Preasfintei Treimi, ni s-a luminat conștiința, după învățăturile Lui Dumnezeu, iar Mirungerea de la Sfântul Botez ne călăuzește viața! Sutașul, deși nu are o iluminare specială, nu face parte din neamul lui Israel, știe că Mântuitorul Iisus Hristos este mai presus decât oricare «făcător de minuni», pentru că este Dumnezeu! Sutașul are convingerea aceasta, când spune: «Nu sunt vrednic, Doamne!»... Sutașul înțelege că venirea Lui Dumnezeu pe pământ este legată de refacerea noastră sufletească și trupească, fiindcă avem nevoie de o rezidire a noastră, a interiorului nostru demolat de păcat! Boala este ceva energetic, o lipsă de energie, când zicem că omul nu mai are putere. Această lipsă de putere este o lipsă a Harului Lui Dumnezeu în viața omului, o lipsă provocată de cel rău, prin văzul nostru, prin gândirea noastră. Uneori, stăm la rugăciune, iar mintea ne aleargă departe, prin văzul nostru, care este îndemnat de plăcerea diavolească! De multe ori, în loc să spunem cuvinte bune, spunem cuvinte cu dublu înțeles, chiar spunem minciuni, când cel rău se apropie de sufletul nostru, când suntem împinși spre fapte de ocară! Cuvântul Lui Dumnezeu a venit în lume ca să ne spună despre Tatăl! Psalmistul spune: «Te-am scos din deșertul acesta secet și te-am robit ca pe o iubită, te-am dus departe, ca să-ți grăiesc cuvinte de dragoste!».

Cuvintele Lui Dumnezeu sunt mai dulci decât mierea, sunt ale Celui Care ne dăruiește sănătatea noastră! Sănătatea înseamnă a fi cu Dumnezeu, a fi în dialog cu Dumnezeu», a precizat cu elocință Arhiepiscopul sa!

«Sf. Ioan Botezătorul ne învață că numai în familie ne naștem, că numai aici lucrează Dumnezeu»

În încheierea cuvântului de învățătură, Mitropolitul Olteniei a vorbit despre Sărbătoarea «Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul», apreciind că atunci când nu suntem convinși de ceea ce vrea Dumnezeu, când avem îndoeli, ne lovește muștenia, rămânem încremeniți în interiorul nostru! «Dar, milostivul Dumnezeu face ca să odrăslim în tăcere, căci, tăcerea este ziditoare, în tăcere Dumnezeu ne vorbește, ne descoperă, iar, dacă gândurile tac, Dumnezeu vorbește! Dacă tăcerea noastră asupra patimilor și a poftelor provine dintr-o experiență personală, atunci vom constata că dacă am tăcut, parcă am crescut, iar când am vorbit, parcă am păgubit! De multe ori vorbim și păgubim, că nu spunem cuvinte de folos, iar în cuvintele noastre suntem «prinși» cu minciuna sau cu alte fapte rele! Așadar, Sf. Zaharia este sfătuit în tăcere, ca să ia aminte cum se zămislește fiul său, Ioan, în pântecul mamei sale, Elisabeta, cea care se umple de har... Ne rămâne un lucru de cugetat asupra familiei, pentru că astăzi, parcă familia este «pusă la zid» și arătată cu degetul! Nu trebuie să ai familie! Vorbim despre prognoze, despre strategii, despre organizarea învățământului, dar, se consideră că e mai bine să trăiești într-o familie de «circumstanță», o familie... întâmplătoare! Unii, chiar cred că trebuie făcută o «educație» în acest sens, de a nu mai trăi într-o familie care să nu mai aibă legătură cu credința noastră ortodoxă, pentru a face loc altora, care nu mai au loc de noi, cu familia lor! Iată, că Sf. Ioan Botezătorul ne învață ceva bun, că numai în familie ne naștem, că numai aici lucrează Dumnezeu, că Domnul, nu lucrează în legături de circumstanță, fie ele, zice-se, legale!... Sf. Ioan Botezătorul ne învață, ceea ce trebuie să facem, pentru că a ne interesa de valoarea familiei înseamnă viața copiilor noștri. Dacă nu ne prea facem datoria față de educația copiilor noștri, e o altă problemă, de aceea, Dumnezeu ne slobozește câteodată să ne trezim! Educația noastră este creștin-ortodoxă, o educație de familie, iar sfinții mărturisesc întotdeauna despre familie! Sfântul Ioan Botezătorul este primul care ne învață, ce înseamnă această familie! Să plecați de la această sfântă mănăstire, să vă întăriți în Cuvântul Lui Dumnezeu, cel care zidește, să atragem atenția celor care vor să ne învețe, care a fost întâi, oul sau găina! Facă, Bunul Dumnezeu, ca viața noastră să fie binecuvântată și păzită în veci, Amin!»

Profesor, Vasile GOGONEA

Vremea cositului

capricioasă. De aceea vremea cositului a fost mult timp evenimentul de căpătâi din luna lui cuprător.

Copilăria am petrecut-o, ca toți cei din zona noastră, printre cositori. Cositul era atunci, cu toate că domnea socialismul, un eveniment nu doar economic ci și un fapt de cultură și civilizație. Sub aspect economic lucrurile erau simple: cositul fânului se făcea fie prin ajutor reciproc – tata și cu mine mergeam la lucru la fratele mamei sau la alte rude și coseam – iar aceștia veneau la noi. Tot cam așa se întâmpla și la strânsul

fânului. Dacă din diverse motive nu puteam cosi „prin împrumut” atunci se mergea „la Colț” în centrul Novaciului dis de dimineață și se luau cositori pe ales: ciocăzeni, hulubeni, cernăzeni sau maramureșeni. Toate acestea au devenit astăzi istorie, despre care noua generație nu știe mai nimic.

Pentru a vedea cum merge azi cositul în Plăieș sau Dumbravă am pornit dis de dimineață în zonele considerate cândva de bază în asigurarea furajelor.

Acolo unde cândva zburau vulturii

Prof. univ. dr. N. VINȚANU

Plănuisem de mult o expediție la stâncile din Cioaca Plopului. Auzisem povești străvechi cum că aici ar fi locuit cândva, cu vreo 10 mii de ani în urmă, un grup de vânători de cerbi, care ar fi lăsat ceva inscripții pe una din stânci. De astfel, chiar numele dat muntelui din apropiere, Cerbu, pare a veni din vechime, când pe aici puteau fi văzute primăvara, în zilele însorite, turme de cerbi și căprioare. Mai știam că aici își făceau cândva cuiburile Acvilele și Vulturii cu gâtul gol, pe care le văzusem pe vremea copilăriei mele și eram curios dacă mai sunt și azi. La aceasta se adăuga și dorul de acele locuri, unde văraseră ai mei cu oile și care și-au pus amprente deosebite, deoarece am văzut pe viu ce înseamnă viața de cioban.

Echipat cu cele necesare expediției, înarmat cu un spray paralizant pentru o eventuală întâlnire cu ursul, am pornit dis-de-diminează spre munte. După vreo jumătate de oră de mers, timp în care am admirat frumusețile nespuse de pe Transalpina, am ajuns în vârful Plopu. Am parcat mașina la un loc mai ferit și încep agale coborârea. În jurul meu se înalță ca niște cetăți ancestrale munții cu vârfurile lor semețe, dominate de Parâng, Setea, Pleșcoia și Tărtărau. După vreo oră de mers, mă afund tot mai mult în pădurea deasă. De fapt, în tufișurile care au luat locul falnicei păduri pe care o știam cândva, dar care a fost doborâtă de drujbe. Constat că fără busolă m-aș fi descurcat greu deoarece vizibilitatea era redusă din cauza exploziei de vegetație.

După vreo două ore de căutări, văd că în fața mea se ridică celebrele Stânci ale Vulturilor din Cioaca Plopului. Ajuns la ele, le pipăi intens: sunt de granit pur „crescut” aici acum vreo 60 de milioane de ani, odată cu formarea munților în care mă aflu. După ce sorb câteva înghițituri de apă rece ca gheața, luată dintr-un izvor întâlnit în cale, încep să cercetez stâncile. Încerc să îmi imaginez pe vânătorii de cerbi de acum câteva mii de ani, care ar fi poposit aici și mă întreb mereu unde ar fi putut să se adăpostească. Descopăr mai multe nișe și lespezi uriașe unde te poți adăposti și azi de intemperii de afară, dacă faci simple amenajări. Investighez mai atent una din stânci, care are niște denivelări în cutele sale. Acestea ar putea fi făcute de mâna omului sau sunt simplul rezultat al eroziunii firești a pietrei. Deși mă chinui vreo 3 sferturi de oră să descifrez ceva, nu reușesc. Chiar dacă au fost aici semne făcute de om, ele au fost aproape șterse de trecerea timpului, de factorii fizici, care transformă chiar și granitul în simplu nisip.

Sub o altă lespede unde te poți adăposti și azi de ploaie, observ urme de foc, respectiv un perete afumat. Ar fi necesare, însă, aparate scumpe pentru a determina vechimea funinginii și, eventual, urme străvechi de civilizație. Caut mai departe să văd dacă alte stânci conțin vreun indiciu străvechi. Oarecum dezamăgit, constat că nu pot descifra nimic sigur. După ce mă reculeg câteva momente, tolănit pe iarba înaltă dintre stânci, încerc să caut cuibul vulturilor pe care îi văzusem cândva pe aici. Scotocesc stâncile din jur vreme de vreo două ore, dar nimic. Doar vântul începe să cânte a pustiu, prin frunzele fagilor amestecați ici-colea cu brazi.

Tolănit iar în iarbă, mă gândesc că vulturii nu-și fac apariția din cauza mea, că le-am tulburat liniștea. Așa că, mă așez în dosul unui frumos bolovan de granit și aștept. La un moment dat aud un croncănit și pe cer își fac apariția vreo 7-8 corbi. Mai târziu aud un țipăt de pasăre, dar aceasta este „negrăica” și nu vreun vultur. După un timp, printre crengile ramurilor copacilor, văd undeva în creștetul cerului silueta unui vultur aflat departe la apus, pe Tărtărau și Macaria. Inima îmi bate cu putere și aștept cu nerăbdare să văd dacă nu cumva ceea ce a fost cândva măreția munților noștri vine spre stâncile sub care mă aflu. Aștept preț de vreo oră, dar nimic. Atunci mă hotărâsc să urc în vârful unei stânci mai accesibile să văd dacă nu sunt ceva semne ale unui cuib de vultur. Dezamăgirea pune din nou stăpânire pe mine. Nu descopăr decât colții groși ai stâncii; nici urmă că aici a trăit relativ de curând vreun vultur.

Cobor încet de pe stânca semeță și mă așez iarăși pe covorul de iarbă moale. Mă întreb mereu ce s-o fi întâmplat cu acei vulturi măreți pe care îi văzusem aici în copilărie. În zadar mă chinui să aflu vreun răspuns concret, ci doar unul de genul „nu mai sunt si gata!”. Este în legea firii ca ființele și lucrurile să fie la un moment dat și apoi să nu mai fie. Revolta care mă cuprinde este împotriva faptului că acești vulturi au fost considerați sacri, au reprezentat măreția, agilitatea și iscusința în credințele strămoșilor noștri daci. În toate tratatele de istorie care catadicesc să amintească și despre daci, se spune că aceștia aveau trei simboluri fundamentale – vulturul, lupul și șarpele – și că trebuia să fii măreț ca vulturul, puternic ca lupul și înțelept ca șarpele.

Întristat și plin de revoltă că până și vulturii copilăriei au fost distruși, mă întorc agale spre locul unde lăsasem automobilul. Mă opresc puțin în apropiere de stâna din Plopu. Retrăiesc clipele petrecute aici cu mulți ani în urmă și mă cutremur că timpul, oamenii, noua civilizație au șters aproape tot ceea ce a fost cândva plin de viață, bucurie. Dacă mă uit acum în jur și văd ce s-a pus în loc, constat iarăși cu indignare că locul cuibului vulturilor de odinioară a fost luat de zgomotul infernal al mașinilor de pe Transalpina, iar poveștile bătrâne acompaniate de flăcările jucăușe ale focului au fost înlocuite cu sunetele unei muzici străine sau cu țipetele celor pentru care timpul sacru înseamnă bani și nu întâlnirea cu strămoșii...

Ion Papuc:

Povestea ciobanului

*Când eram tânăr cioban
Umblam cu oile pe deal.
Apoi, am ieșit la munte,
Să-mi pasc oile cornute.
Sus pe munte-un boieran
Zicea că-i bine să fii cioban
Că mânci brânză și tocan.
Fiindcă el, pe-acolo vine,
Vara când îi cald și bine.
Vine pe-acolo și se plimbă
Până timpul nu se schimbă,
Fiindcă, domnilor boieri,
Voi trăiți numa-n plăceri.
Boierul mă vede vara pe dungă
Sau mânând oile-n strungă
Ori cu bacea la izvor
Când trecea el călător.
Așa, domnilor boieri,
Voi trăiți numa-n plăceri.*

*Cum să nu vă plictisiți
Dacă prea bine trăiți.
Să mergi tu, toamna cu mine,
Să vezi cum trăiești de bine.
Să mergi cu mine, pe cale,
Când duc oile la vale
Și-acolo, ce-ai să vezi,
Ai să mânci și ai să șezi?
Feritu-te-a Dumnezeu
De ședere, dragul meu.
Pân-ajungem la moșie,
Numai Dumnezeu ne știe.
Prin noroaie, ploi, băltoace
Că n-avem ce drac ne face.
Prin noroaie și prin humă
Ne-apucam singuri de muncă.
Aveam parte cu măgaru
Că-mpărțeam cu el amarul.
Dar când mă necăjeam
Și pe el îl mai loveam.
Stam în loc și mă gândeam:
De-aș mânca numai urzici
Și-orice fel de găteală
Numai să stau la scuteală.
De-aș mânca mămăligă cu făsu
Mâncarea ciobanului,
Brânză cu mămăligă
Și păstramă de cărlan,
C-așa-i viața de cioban.
Cu mâncarea m-aș împăca
De-ar fi vremea ca vara,
Dar vremea mi-a dat de hac
Stând cu turma ca în lac.
Așa s-au dus anii mei,
S-au dus unul câte unul
De-mi zic toți acum, bătrânul.
Stau în loc și mă gândesc
În ce parte s-o apuc.
Să mă duc, să-mi pierd de urmă,
S-o las dracului de turmă.
Asta-i viața de cioban
Cu fluierul la șerpar.
Monică mă numesc,
Ion Papuc mă iscălesc.*

...Vremea cositului

↳ Urmare din pag. 5

Am mers în punctele Hoagă, Păuna, Fântâna lui Papuc, Fântâna lui Mănișeanu, Valea Podului etc., să văd dacă mai întâlnesc zecile de cositori cum era odinioară. Dar nimic. Nimeni nu era la coasă. Undeva departe zăresc doi oameni care lucrează cu o mașină de cosit. După ce ajung cu greu la aceștia, îi întreb de ce nu mai văd pe nimeni la cosit. Aceștia, după ce râd cu gura până la urechi, îmi spun că se vede treaba că n-am fost de mult pe aici. Completează apoi că mulți dintre cei care probabil ar fi putut cosi pe aici sunt în Italia, în Spania sau, mai nou, în Marea Britanie. Unul dintre interlocutori îmi mai spune că aici, în Livezi, nu prea mai ai ce să cosești, că terenurile sunt păscute de vaci și peste vară și că aproape trei sferturi din loturi sunt pline de măracini.

Văzând că nu mai găsesc cositorii de altă dată pe Livezi, încerc să îi caut în Plăieț. Aici întâlnesc doar un om cu o cositoare mecanică, supărat că terenul pe care îl lucrează este presărat cu pomi și nu este neted ca masa. Îl întreb și pe acesta unde sunt cositorii de altă dată de pe aici. Omul îmi răspunde râzând că sunt în Spania la cules de citrice, în Italia la adunat de măslin. Completează apoi că aici nu prea poți să mai cosești, pentru că jumătate din grădini s-au transformat în măracinișuri, în tufani de plop și mesteacăn. Îl mai întreb cu ce ierneză oamenii de pe aici vitele, dacă nu se cosesc multe terenuri de fâneață de odinioară. Răspunsul primit mă dărâmă: cumpără lucernă adusă de unii de la Dolj cu 5 lei balotul de 15 kg, așa că nu merită să cosești, să vină ploaia să te încurce până îl usuci...

Îngândurat, pornesc agale spre casă. În minte îmi răsună cântecele, snoavele și poveștile auzite pe vremea copilăriei de la cositorii sau strângătorii care ne ajutau la facerea fânului. Aproape toți nu mai sunt printre noi și odată cu ei a dispărut și acel eveniment economic și cultural – cositul și strânsul fânului. Întristat peste măsură privesc spre Plaiul Mare aflat la mică distanță. Tresar pentru că nu mai văd nicio vacă, nicio oaie care să pască iarba grasă de aici. Atunci îmi aduc aminte de vorbele unei vecine care îmi spunea că Plaiul este pustiu, că mai sunt niște vaci pe la Strugaz și câteva pe aici pe Plăieț și că vor mai fi și acestea cât mai trăim noi aștia cu ani mai mulți, pentru că noile generații nu mai vor să fie slugi la coada vacii sau a oilor, mai ales acum când se face brânză din ulei de palmier și soia.

Regretele, revoltele mele privind dispariția a încă unui element de bază din civilizația pastorală – cositul – par a nu avea nici un efect; lumea merge înainte fără a se mai uita înapoi. Doar ne modernizăm, ne occidentalizăm, ne europenizăm, deși adevărul este că aici, în străbuna noastră vatră s-a născut Europa și valorile perene ale acestei părți din lume, dacă nu cumva ale întregii omeniri.

Însemnări de călătorie în anul sfârșitului de Mileniu II

HIRSON. FRANȚA - 2000

Drumurile folclorului mi-au purtat din nou pașii prin Franța în anul sfârșitului de Mileniu II. De data aceasta am fost invitații Primăriei Hirson, un orașel din nordul Franței, nu departe de granițele cu Belgia și Luxemburg. Hirsonul, capitala de la Thierache de l'Aisne, este un oraș de peste 10.000 locuitori. Între 1870 și 1930, aici s-a dezvoltat o mare gară de triaj, cu 1.200 lucrători de cale ferată. În Hirson se găsesc: o fabrică de sticlă, oțelărie, turnătorie, fabrică de brânzeturi.

Hirsonul profită de poziția sa privilegiată în inima Europei, dezvoltând o politică ospitalieră și culturală transfrontalieră. Orașul dezvoltă un parteneriat multiplu în asociație cu Marcinelle în Belgia, Schramberg și Königsee în Germania, Nagykanizsa în Ungaria, dovedind deschidere spre exterior și în viitor.

Un oraș frumos, cochet, cu clădiri moderne, dar și cu construcții vechi, bine îngrijite, în special pe străzile ce pleacă din Piața Victoriei: Charles de Gaulle, Gambetta, de Vervins, de Guise. Între aceste străzi se găsește centrul orașului, un oraș cu multe parcuri și zone verzi, bine întreținute.

Locuitorii Hirsonului sunt oameni iubitori de cultură, de frumos. Aveau s-o dovedească cu prilejul întâlnirilor fără frontiere ale ultimului an al mileniului, când toată populația a fost în stradă zile în șir.

La întâlnirile fără frontiere ale ultimului an al Mileniului II a fost invitat și Ansamblul folcloric „Nedeia” al Casei de Cultură Novaci.

Prima zi a fost rezervată primirii oficiale la Primăria Hirson și participării la Cupa Prieteniei de la Foyer Amitie.

Următoarea zi am fost oaspeții căminelor de bătrâni Le Val D'Oise și Residence Brisset, Colegiului Cobast, iar seara am participat la Concertul Fără Frontiere de la Salle de l'Eden.

Ziua următoare a debutat cu o vizită turistică organizată de Oficiul Turismului. Apoi, Ansamblul folcloric „Nedeia” a participat pe stadionul Leo Lagrange la Festivalul internațional al bateriilor și fanfarelor, iar seara am fost oaspeții locuitorilor din La Capelle (14 km depărtare de Hirson), unde am prezentat un spectacol de excepție în Sala sporturilor. Excelenta evoluție a ansamblului a făcut ca spectatorii francezi să aplaude minute în șir, în picioare, pe ambasadorii Gorjului și țării. A fost ceva extraordinar, ceva care te face să fii mândru că reprezinți țara ta la o asemenea manifestare.

Ziua care a urmat a început cu o vizită la locurile memorabile românești de la Effry și Hirson. Am vizitat Cimitirul din Effry, Metropola Națională, unde-și dorm somnul de veci într-o groapă comună, 23 de români și 305 ruși.

La începutul anului 1917, nemții au creat o zonă de sosire a Armatei a VII-a la Effry, un spital destinat concentrării bolnavilor civili și militari, între care deportați francezi, belgieni, ruși și batalioane române de muncă. În fapt, prizonieri de război care făceau munci de interes militar aproape de linia de front. „Acolo a avut loc un eveniment dramatic, pe care nu avem dreptul să-l uităm”, spunea primarul localității la festivitatea care s-a

ținut în cimitir. În acea groapă comună și-au găsit locul de veci nume ca: Paraschiv Nicolae, Catrina Constantin, Preda George, Diaconu Constantin, Stoian Constantin, Preda Nicolae, Vlaicu Ion ș.a. După minutul de reculegere am mers la Primăria Effry unde a fost organizată o recepție în cinstea novăcenilor, prilej cu care orchestra a susținut un recital de muzică românească.

A urmat Cavalcada, marșul prin orașul Hirson, în fapt o paradă organizată pe distanța de 3 km. Mii de oameni din Franța, Belgia, Luxemburg au asistat la această Cavalcadă înșirați pe străzile orașului, într-o atmosferă superbă.

Treizeci și nouă de fanfare și baterii din Scoția până în Ungaria au defilat pe străzile orașului, în costumații dintre cele mai diferite, care alegorice cu sportivi și trupe de dans. Cavalcada a fost încheiată de Ansamblul folcloric „Nedeia”, invitat de onoare la acest festival. Pe tot parcursul, îmbrăcați în 6 costume reprezentând tot atâtea zone folclorice ale țării, membrii ansamblului au prezentat dansuri populare românești în acompaniamentul orchestrei.

La intrarea pe stadionul din Hirson, publicul francez s-a ridicat în picioare, aplaudând la scenă deschisă ansamblul novăcean care a prezentat o suită de dansuri populare gorjanești, prilej cu care i s-a înmănat și o Cupă a festivalului.

Seara, după cina comună din Sala Rotonde, am fost martorii unui eveniment de excepție: spectacolul laser și focurile de artificii. Un spectacol grandios, unic, cerul fiind brăzdat de mii de lumini și stelute.

Ultima zi a festivalului a început cu participarea la marele târg de Rusalii (catolice) din centrul orașului Hirson. Am văzut de toate, dar n-am cumpărat nimic. Localnicii spuneau că la acest târg se practică prețuri mici, nu și pentru noi, însă.

Drumurile folclorului novăcean

s-au îndreptat apoi spre localitatea Marle, situată la vreo 30 km de Hirson. După o deplasare în cântec și joc prin localitate, am mers la stadion unde am susținut două reprezentații în cadrul Festivalului European al Tineretului.

Ansamblul novăcean a transmis tineretului Europei și tineretului întregii lumi, în limbile franceză și română, mesajul: «Ansamblul folcloric „Nedeia” din Novaci – Gorj – România, mesager al folclorului românesc în lume, transmite

tineretului european și organizatorilor ca noul mileniu să le aducă iubire, liniște, pace, sănătate și fraternitate, spre binele întregii omeniri». Așa se încheia călătoria mea și a Ansamblului Folcloric „Nedeia” prin Europa anului 2000, la sfârșit de secol XX. Au mai fost și alte călătorii încununat de mari succese, ultima în anul 2008, tot în Franța, și suntem mândri de ceea ce am făcut pentru Novaci și pentru România. Chiar dacă și eu acum par lipsit de modestie, dacă astăzi se vorbește frumos despre Novaci prin lume, meritul este al Ansamblului „Nedeia” care a făcut o bună publicitate orașului nostru prin prezența fizică și măiestria artistică de care a dat dovadă în compania unor mari ansambluri artistice de pe Mapamond.

Constantin DĂRVĂREANU

Prof. univ. dr. N. VINȚANU:

...și Dracul a fost vândut...

De mai bine de un ceas ascult spusele unei persoane despre o întâmplare inimaginabilă. Mă frec mereu la ochi, îmi mușc adânc limba, beau o cană mare de cafea pentru a fi sigur că îmi funcționează simțurile și gândirea, că trăiesc. În vremea asta, interlocutorul face niște cruci mari cam la 5-6 minute. Am umblat destul de mult prin lume, am văzut de multe ori moartea cu ochii, dar ceea ce aud întrece orice imaginație. Este vorba despre cineva din Plăieț care, de curând, l-ar fi vândut pe Dracu...

La auzul acestor vorbe simțul rațiunii suficiente sare ca ars: ca să poți vinde ceva, trebuie să ai acel ceva, să fie în proprietatea ta. Cum o astfel de entitate – Dracul – nu poate fi construit de om, așa cum construiești o casă, înseamnă că inițial a fost cumpărat. Noutatea informației aproape mă paralizază: cum să cumperi și apoi să vinzi pe Satana? Ar fi culmea culmilor economiei libere de piață. Până acum știam că „banii sunt ochiul Dracului”, că negustorii, în marea lor majoritate, umblă cu înșelătorii, cu lucruri necurate, că setea de înavuțire materială calcă peste cadavre, că pentru potolirea ei au fost și sunt vânduți o grămadă de oameni, dar să-l cumperi și să-l vinzi pe Dracu, așa ceva nu s-a mai pomenit.

În esența ei, istorioara este simplă: o persoană din Plăieț l-ar fi cumpărat acum vreo 60 de ani pe Dracul de la o altă persoană din Valea Scăriței; l-a folosit intens aproape o viață de om, iar acum, cu ceva timp în urmă, l-a vândut unei alte persoane din Valea Gilorțelului. Simplu, nu? Cumperi, folosești și apoi vinzi, respectiv, avem aici simpla structură a mult trâmbițatei economii de piață.

Întrebarea care o pun dintr-un început omului care îmi povestește o astfel de întâmplare este „cu cât a vândut pe Dracu?”. Răspunsul pare a fi un mister: se spune că 6 vaci sau 6 gălbiori sau 600 de oi, adică ceva care să cuprindă cifra 6, considerat a fi numărul satanic. Încerc să aflu cum poți fi sigur că după ce ai făcut o anumită plată poți și să-l cumperi pe Dracu. Mi se spune că lucrul acesta întrece puterea noastră de înțelegere și de

aceea nu se prea știe și chiar dacă se știe ceva, nu se prea spune.

Curiozitatea reporterului mă îndeamnă să întreb: dacă persoana respectivă l-a cumpărat pe Dracu acum vreo 60 de ani, la ce l-a folosit? Ce l-a pus să facă? La auzul întrebării, fața interlocutorului meu se întunecă și după un timp îmi spune sec „la toate!”: la făcut bani mai mulți și cu mai puțină muncă, la pedepsirea celor care supără persoana respectivă, la declanșarea vrajbei între oameni sau la ajutorarea altora să își realizeze aspirațiile mai întunecate. Insist să aflu și de unde știa posesorul Dracului că ceea ce se întâmplă vine chiar de la acesta. Mi se spune că este suficient ca stăpânul lui Scaraschi să-și pună ceva în gând și lesne se putea face după aceea. De exemplu, s-a spus cu ani în urmă că într-o seară, în curtea persoanei respective a fost descărcată o mașină de lemne și până dimineată erau sparte și tăiate; că vecinii azeau uneori țipete dinspre casa unde locuia cumpărătorul lui Necuratu, țipete de genul „nu mă omori de tot” sau că uneori aceasta era văzută cum stinge în mijlocul curții niște bucăți de lemne aprinse care făceau un zgomot deosebit. Toate fiind semne că acolo se lucra cu Dracu.

Mai încerc să aflu și cum folosește acum pe Dracu persoana care l-a cumpărat de curând. Mi se spune că noua stăpână a lui Satana a provocat în casă numai certuri, că ar fi luat laptele de la vacile și oile vecinilor, că nu mai poți trece noaptea prin acea zonă din cauza unor zgomote ciudate, a unor luminițe ce se aprind și se sting sau că „jumătatea” persoanei respective este tot timpul plecată de acasă din cauza unor „duhuri” care îl chinuie noaptea...

Îmi mușc din nou limba, îmi cuprind capul între palme pentru că simt că neuronii mei o iau razna. În minte îmi răsună ca o trompetă ideea – totuși, suntem în secolul 21 – și mă întreb cum este cu puțință să existe astfel de idei, trăiri sau povestiri specifice începutului umanității, când se credea că o persoană poate stăpâni duhurile rele și deci poate avea puteri nemăsurate. Caut în memorie un sprijin în cursurile de istorie a religiilor de la Facultate, în scrierile lui M. Eliade despre religiile lumii. Aflu însă

puține răspunsuri, ca de pildă, că până acum au fost pe Pământ cam 40.000 de religii și, în prezent, 6.000 din acestea încă funcționează. Toate vorbesc despre Pozitivul și Negativul din lume, despre lupta Binelui cu Răul, a Îngerilor cu Demonii sau că omul este pus prin condiția lui la hotarul dintre Bine și Rău și poate înclina balanța spre una sau alta dintre acestea, în funcție de alegerile lui.

Înțelepții veacurilor au cercetat și ei cu prioritate relația aceasta dintre Bine și Rău, dintre Pozitiv și Negativ, dar au ajuns abia până la ideea că cele două valori nu pot exista una fără alta, ba chiar se pot transforma una în cealaltă sau că însuși Universul este alcătuit din forțe contrare, care duc la nașterea, dezvoltarea și apoi pieirea componentelor sale pentru a începe o nouă lume. Desigur, relația dintre om și Dumnezeu, dintre om și Satana, este amplu cercetată de religiile la care mă refeream. Creștinismul, beneficiind de o profunzime și sistematizare aplicată, are și el explicațiile lui. Însă, în nicio religie nu am auzit să se spună că un om poate să-l ia în stăpânire pe Dracu și să facă ce vrea cu el. Cel mult, poate fi o amăgire de moment pentru că Negativul, Satana din om a devenit deprinderea de a face rău altora, de a te abate de la regulile credinței străbune, de a încălca grosolan normele de conviețuire umană. Încălcarea acestor reguli, devenită obișnuință, este locul manifestărilor Negativului, a Necuratului, cum se spune pe la noi. Obișnuința fiind, după înțelegerea psihologiei de azi, a doua natură a omului, alături de cea biologică, înseamnă că tocmai această negativitate, acest Necurat este Satana din om. Desigur, metaforic putem spune că am avea posibilitatea de a-l cumpăra pe Necuratu, adică de a dobândi obișnuința de a face rău, de a încălca regulile sfinte care definesc statutul real al omului. De asemenea, putem vorbi de vinderea rețetelor încălcării acestor reguli, de încurajare a învățării comportamentului negativ care prin exerciții devin obișnuință. Însă, ca să îl vinzi pe Dracu aidoma unui obiect, logic nu este posibil, pentru că statutul existențial al acestuia este diferit de cel al obiectelor, al materiei...

POEZII PĂTRUNZĂTOARE DESPRE DRAGOSTE ȘI VIAȚĂ

Constantin DĂRVĂREANU:

Departa de mine gândul de a-l asemui pe poetul novăcean Ion Florea cu marele Esenin. Asta nu mă împiedică să scot în evidență, încă odată, valoarea poetului nostru, ieșit din anonim abia la 26 de ani de la moarte.

Luî Ion Florea i-am scos primul volum de poezie, poate va mai veni și altul. Chiar dacă i-a apărut doar un singur volum de poezie, și acela post-mortem, pentru mine, și sunt sigur că pentru toți iubitorii de poezie din Novaci, Ion Florea va rămâne înscris cu litere de aur măcar în poezia novăceană. Toți cei cărora le-am oferit volumul de poezie „Trandafiri și amintiri” al poetului Ion Florea, au avut numai cuvinte de laudă la adresa celui care, cum spunea prof. Nicolae Filîș,

„Târgu-Jiu, dacă nu ar fi plecat atât de repede, „ar fi putut deveni un bun național”.

Subscriu întru-totul acestei veritabile păreri a prof. Nicolae Filîș. Și ca dovadă, voi transcrie câteva creații ale poetului Ion Florea, din Ciclul O, „Poezie îngropată în tristețe”, având tematică apropiată poeziei marelui Esenin, publicată mai sus.

Prin poeziile sale pătrunzătoare despre dragoste și despre viața simplă, Esenin devenise unul dintre cei mai populari poeți din vremea sa. Ca și Esenin, Ion Florea, simțindu-se un om neîmplinit, a trăit ultimii ani în rătăcirii și lunecături care i-au afectat și sănătatea, lucru vizibil în multe dintre poeziile sale încărcate de tristețe.

SERGHEI ESEIN:

NE DUCEM TOȚI CÂTE PUȚIN MEREU

Ne ducem toți câte puțin mereu
Către-un liman de tihnă și-mpăcare,
Poate curând va trebui și eu
Bulendrele să-mi strâng pentru plecare.

O dragi, mesteceni, gingași și subțiri!
Și tu pământ! Și voi câmpii și marea!
În preajma sorocitei adormiri
Eu unul nu-mi pot stăpâni-ntristarea.

Pe lumea asta am iubit nespun
Tot ce în trupuri sufletul adie.
Spun: Pace vouă, sălcii ce-n apus
Vă oglindiți în apa purpurie.

Atât de multe gânduri am urzit
Am scris atâtea cântece visate
Și, pe pământul trist, sunt fericit
C-am respirat și c-am trăit de toate.

Sunt fericit c-am sărutat femei
Și-am lenevit pe iarba parfumată,
Iar fiarelor, ca unor frați ai mei,
Eu nu le-am zdrobit capul niciodată.

Acolo, știm că nu foșnește-n zări
Cu gâturi lungi de lebădă secara...
De asta-n preajma jalnicei plecări
Eu mă-fior și simt adânc povara.

Acolo, știm că nu vor mai fi fagi,
Nici holde cu aur viu pe nume...
De asta poate mi-s așa de dragi,
Toți oamenii cu care trec prin lume.

NU REGRET, NU MĂ JELESC, NU STRIG!

Te-am trăit sau te-am visat doar, viață?
Toate trec ca floarea spulberată
Vestejit de-al toamnei mele frig
Nu voi mai fi tânăr niciodată.
N-ai să mai zvâcnești ca pân-acum
Inimă răcită prea devreme
S-o pornesc din nou desculț la drum
Stamba luncii n-o să mă mai cheme

Dor de ducă! Tot mai rar, mai rar,
Pui pe buze flacăra pornirii
O, pierdutul prospețimei har
Cu visul clocot al simțirii!
În dorințe încep zgârcit să fiu,
Te-am trăit sau te-am visat doar, viață?
Parcă pe un cal trandafirii
Vesel galopai de dimineață
Toți suntem vremelnici pentru veci,
Rar ning fulgii frunzele deșarte...
Binecuvântat să fie deci
Că trăiesc și că mă duc spre moarte.

SĂRUTĂ-MĂ MEREU, CHIAR DACĂ...

Sărută-mă mereu, chiar dacă
Durerea m-o răpi-n potop.
Voința rece nu se-mpacă
Cu-al sângelui vioi uncrap.

În al petrecerii avânt
Să nu vrem cupa sfârșimată.
Pricepe că pe-acest pământ
Noi nu trăim decât odată.

Întoarce-te spre cerul orb,
Prin ceața mucedă, privește,
Cum luna ca un galben corb
Deasupra lumii se rotește.

Sărută-mă mereu iubito!
Că îmi cobește primprejur
Și moartea mea a presimțit-o
Acel ce fâlfăie-n azur.

În vestejire dacă scapăt,
De-i de murit, atunci să mor.
Vreau buzele-ți până la capăt
Să le sărut încetișor.

Albastra dormitare-a tinii
Să mi-o răsfeți vei pregeta.
Cum fremăta-vor lin mălinii
Etern răsune-mi: sunt a ta!

Și ca lumina-n spume frântă,
Din cupe să nu piară-n vânt,
Prieten, hai, bea și cântă:
Trăim o viață pe pământ.

ION FLOREA:

UNDĂ DE TRISTEȚE

În curând veni-va
Clipa neagră-n care
Voi pleca din lume
Ca orișicare.

Oamenii, cu milă
Mi-or săpa mormântul.
Peste noi miresme
Scutura-va vântul.

Larvele tăcerii
S-or ospăta-ndelung,
Clopotul va plânge
În fiecare amurg.

Pe crucile de piatră
Mușchiul s-o așterne
Veștedă garanție
A vieții eterne.

SFÂRȘIT

Creasta-n bezne s-a închis
Opărită de călduri
E durere, vânt și vis,
Peste negrele păduri.

Singură „regina nopții”
În paharul său de piatră
Își așteaptă ora morții
Ca o flacăra pe vatră.

Ca și ea și tu acum
Buchețel de trandafiri
Mi te scuturi de parfum
Și te ștergi din amintiri.

Mângâiere îmi rămâne
Doar iubirea sa curată
Pentru astăzi, pentru mâine,
Într-o lacrimă uitată,

Până când și ea măhnită
Va pieri în nopți severe
Din gândirea obosită
De tristețe și veghere.

DACĂ

Dac-o clipă de durere
Mă va duce în pământ
Tu să cați în orice parte
Părăsitul meu mormânt.

Și pe dâmbul de deasupra
Să-mi sădești cu mâna ta
Flori de aur parfumate

Nelipsind „Nu mă uita”.

Iar la crucea putrezită
Ce va sta la capul meu
Să suspini cu foc iubită
Până când, te-oi opri eu.

OSEMINTE

Banca primelor iubiri
Cu amurguri și castani
Este visul meu prezent
Din grămezile de ani.

Iar caietul ce-a dormit
Umilit în fund de ladă
Cu păianjeni între file
Este unica dovadă,

C-am iubit o fată blondă
Cu costiță aurie,
C-am trăit un dor profund
Creator de poezie.

Nu-mi surăde nici-un plic,
Nici-o umbră de portret,
Totul sună a vechime
Sau ca jale de poet.

Și capacul lăzii cade
Peste jale și pustiu
Cum ar cade într-o hrubă
Un capac pe un sicriu.

TOAMNA VIEȚII

Precum plopii își despoaie
De găteți ciuntite membre
Sub zăpor de vânt și ploaie
În amurguri de Noiembrie,

Astfel plopul vieții tale
Se despoaie-ncet, încet
Și-n curând culcat spre stele
Putrezi-vei biet poet.

CEASUL

De ani și ani rotește
Pe cadran aceleași limbi.
Timpul zboară, se topește
Și nimic nu poți să schimbi.

Îl împarte în minute,
Îl disecă fir cu fir.
Vii merg către virtute
Morții merg spre cimitir.

Dar zadarnic, el sfilează
Timpul liber, timpul mut,
Căci și inima-i vitează
Se va frânge-ntr-un minut.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Constantin DĂRVĂREANU, redactor șef
Nicolae VINȚANU, redactor șef adj.

Otilia GIURCA, redactor

Cristian GRECOIU, redactor

Tel. 0744 656 726, e-mail: darvareanu@yahoo.com

NOVĂCEANUL

Publicație lunară tipărită cu sprijinul
Primăriei și Consiliului Local Novaci
și al obștilor de moșneni din Novaci,
Pociovaliștea și Cernădia

Pre-press & print:

Tipografia
ProdCom

S.C. TIPOGRAFIA PROD COM S.R.L.
Târgu-Jiu, Gorj, str. Lt. Col. Dumitru Petrescu, nr.20
Tel. 0253-212.991, Fax 0253-218.343
E-mail: tipografia.prodcom@gmail.com

Tehnoredactare:
RODICA TEIȘI